

Jaki jest cel i na czym polega badanie?

Badanie pasażu przewodu pokarmowego to badanie rentgenologiczne (RTG) wykonywane po doustnym podaniu środka cieniującego, takiego jak zawiesina barytowa lub rozpuszczony w wodzie środek kontrastujący, aby ocenić drożność i czynność motoryczną całego przewodu pokarmowego. Badanie to pozwala wykryć zmiany organiczne, zwężenia i zaburzenia czynnościowe.

Badanie przełyku z kontrastem to badanie radiologiczne, które pozwala ocenić budowę i funkcję motoryczną przełyku. Pacjentowi podaje się środek kontrastujący (np. siarczan baru), który wypełnia przełyk i sprawia, że jest on widoczny na zdjęciach rentgenowskich. Badanie to pomaga wykryć różne nieprawidłowości, takie jak refluks, przepukliny, zwężenia, uchyłki czy nowotwory.

Badanie żołądka i przełyku (radiogram przeglądowy) wykonuje się w nagłych stanach, w przypadku perforacji przewodu pokarmowego lub jego niedrożności. Dotyczy to zwłaszcza perforacji w przebiegu choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy – na zdjęciu będzie widoczny wolny gaz pod kopułami przepony. Perforacja przełyku spowoduje analogiczne zmiany w klatce piersiowej, czyli odmę. Przy podejrzeniu perforacji przeciwwskazane jest podanie środka barytowego – dopuszczalne jest stosowanie jodowych środków kontrastowych rozpuszczalnych w wodzie.

Badanie RTG z kontrastem wykorzystywane jest w diagnostyce chorób przewlekłych. Używane są dwie techniki – pojedynczego (tylko zawiesina barytowa) i podwójnego kontrastu (zawiesina barytowa i gaz). Rozdęcie fałdów błony śluzowej przewodu pokarmowego gazem pozwala właściwemu środkowi kontrastowemu na dokładne pokrycie wszystkich zagłębień, a tym samym wykrycie potencjalnych ubytków. Podanie środka kontrastowego ułatwia dokładną ocenę obrazową.

W jaki sposób przygotować się do badania?

Badanie przełyku - Pacjent do badania musi być na czczo przynajmniej 4 godziny.

Pasaż przewodu pokarmowego – w dniu poprzedzającym badanie pacjent musi być na diecie ścisłej i tego dnia przyjmuje jedynie preparat przeczyszczający według zaleceń lekarza. W dniu badania nie należy pić i jeść.

Przed rozpoczęciem badania i w jego trakcie, elektroradiolog z lekarzem radiologiem udzieli informacji jak należy się zachować (ewentualne usunięcie protez zębowych, wyjęcie metalowych przedmiotów, zdjęcie części ubrania, biżuterii). Środek kontrastowy – pacjent otrzymuje baryt do przyjęcia doustnego. Następnie wykonywane są na zlecenie lekarza radiologa kolejne zdjęcia.

Niezastosowanie się do zaleceń dotyczących przygotowania do badania może skutkować obniżeniem jego wartości diagnostycznej lub koniecznością jego powtórzenia.

Ograniczenia w możliwości wykonania badania:

Badanie może nie zostać wykonane w przypadku występowania poniższych przeciwwskazań medycznych: niedrożność przewodu pokarmowego (przy badaniu z barytem), alergia na środek kontrastowy dotyczy kontrastów jodowych – nie barytu), zaburzenia połykania, poważne objawy ostrych schorzeń jamy brzusznej (np. ostre zapalenie jelita grubego), ciąża, perforacja przewodu pokarmowego (stanowi przeciwwskazanie do użycia siarczanu barytu, dopuszczalne zastosowanie jodowych środków kontrastowych rozpuszczalnych w wodzie).

Dodatkowe ograniczenia techniczne wykonania badania mogą obejmować:

- przekroczenie limitu wagowego stołu RTG,
- pogorszenie jakości obrazu (mniej czytelny obraz) - ze względu na otyłość znacznego stopnia pacjenta,
- trudności związane z wykonywaniem poleceń (obracanie się, silny ból, niemożność utrzymania pozycji leżącej lub stojącej)

Zdarzenia niepożądane:

Środek kontrastowy jest zawsze substancją obcą dla organizmu, a więc mogącą powodować reakcje uboczne, które najczęściej są krótkotrwałe, przejściowe i przemijające, jednak w niektórych sytuacjach ich nasilenie jest większe i wymagają leczenia, bardzo rzadko występują reakcje o ciężkim lub zagrażającym życiu przebiegu.

Reakcje te nie zależą od dawki podanego preparatu, są to bowiem reakcje typu alergoidalnego.

Najczęstsze zdarzenia niepożądane związane z badaniem przewodu pokarmowego to:

nudności i wymioty, biegunka, zaparcia, bóle brzucha, wzdęcia i gazy, zgaga i refluks żołądkowo-przełykowy, utrata apetytu, zaburzenia motoryki przewodu pokarmowego.

W bardzo rzadkich przypadkach może dojść do ciężkiej reakcji nadwrażliwości (w tym reakcji anafilaktycznej), aspiracji środka kontrastowego do dróg oddechowych, zatrzymania kontrastu w przewodzie pokarmowym lub innych powikłań wymagających leczenia.